

Прокуратура України
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА
ЛИСИЧАНСЬКА ОКРУЖНА ПРОКУРАТУРА

вул. Д.І. Менделєєва, 65, м. Лисичанськ, 93100, тел.: (06451) 7-34-21
e-mail: lysychansk@lugprok.gov.ua
Код ЄДРПОУ 02909921

ПОВІДОМЛЕННЯ
про зміну раніше повідомленої підозри

м. Кропивницький

«04» квітня 2023 року

Процесуальний керівник у кримінальному провадженні, прокурор Лисичанської окружної прокуратури Луганської області Суббота Олександр Миколайович, розглянувши матеріали кримінального провадження, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42022132240000027 від 21.10.2022 у зв'язку з наявністю підстав для зміни раніше повідомленої підозри особі у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 5 ст. 111-1 КК України, відповідно до ст. ст. 36, 42, 111, 112, 133, 135, 137, 276, 277, 278, 279 КПК України,

П О В І Д О М И В:

Фьодорову Любов Іванівну, 16.08.1970 р.н., громадянку України, уродженку м. Лисичанськ Луганської області, зареєстровану та проживаючу за адресою: Луганська обл., Северодонецький район, м. Лисичанськ, вулиця Севастопольська, буд. 2, кв. 23, раніше не судиму, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2579514688,

про те, що вона підозрюється в умисних діях, вчинених з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України, та в участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

В ході досудового розслідування встановлено наступне.

В Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (далі – Декларація) зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є

недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24 серпня 1991 року Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з вказаним документом, територія України є неподільною та недоторканною.

Незалежність України визнали держави всього світу, серед яких і Російська Федерація.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до пунктів 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав від 10 лютого 1995 року, що укладений між державами СНД, серед яких є Україна та Російська Федерація, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів один одного та зобов'язалися виступати проти будь-яких дій, що підривають їхню непорушність, а також вирішувати усі суперечки, що виникають з питань кордонів і територій, тільки мирними засобами. Держави також зобов'язалися не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо такі виникнуть; не встановлювати з ними політичних, економічних та інших зв'язків; не допускати використання ними територій і комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічної, фінансової, військової та іншої допомоги.

31 травня 1997 року, відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та Російська Федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (ратифікований Законом України від 14 січня 1998 року №13/98-ВР та Федеральним Законом Російської Федерації від 2 березня 1999 року № 42–ФЗ). Відповідно до статей 2 – 3 зазначеного Договору Російська Федерація зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальноновизнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований РФ 22 квітня 2004 року), територія Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької і Луганської областей

відноситься до території України.

Відповідно до статей 1-3, 6 Конституції України - Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава; Суверенітет України поширюється на всю її територію; Україна є унітарною державою; Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою; Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Згідно зі статтями 17, 19, 65, 68 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу; На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом; На території України не допускається розташування іноземних військових баз; Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України; Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей; Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Статтями 132-134 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До системи адміністративно-територіального устрою України входить АР Крим, області, зокрема, Луганська область, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Згідно з вимогами ст. ст. 72, 73 Конституції України питання про зміну території України вирішуються виключно всеукраїнським референдумом, який призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених Конституцією, та проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

У березні-квітні 2014 року у м. Луганськ та в інших населених пунктах Луганської області розпочалася збройна агресія РФ шляхом неоголошених та прихованих вторгнень підрозділів збройних сил та інших силових відомств РФ, організації та підтримки терористичної діяльності та діяльності, направленої на окупацію Луганської області та порушення територіальної цілісності України.

В окремих містах та районах Луганської області, всупереч законодавству України, 11.05.2014 проведено незаконний референдум з питання «Про підтримку акту про державну самостійність Луганської народної республіки», за результатами якого 12.05.2014 проголошено створення незаконного псевдодержавного утворення «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»).

З метою забезпечення діяльності самопроголошеної «ЛНР» представниками РФ з числа своїх громадян та місцевого населення Луганської області сформовані підрозділи політичного (так звані «органи державної влади «ЛНР») та силового блоків (до складу яких увійшли представники так званих правоохоронних органів та незаконних збройних формувань), які мали стабільний склад лідерів, підтримували між собою тісні стосунки, забезпечували централізоване підпорядкування учасників

політичного та силового блоку лідерам організації, а також розробили план злочинної діяльності та чіткий розподіл функцій учасників щодо його досягнення.

У результаті вищезазначених подій значна кількість території та населених пунктів Луганської області протягом квітня-вересня 2014 року опинилась під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань РФ, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, РФ на території Луганської області так званої «ЛНР», які Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, Постановою Верховної Ради України «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями» № 254-VIII від 17.03.2015 та Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 1680-VII від 16.09.2014 визнані тимчасово окупованими територіями, а органи державної та місцевої влади України та бюджетні установи, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 595 від 07.11.2014, припинили свою діяльність на вказаних територіях та переміщені на підконтрольну органам державної влади України територію.

У подальшому, 24 лютого 2022 року Російською Федерацією здійснено повномасштабне військове вторгнення на територію України, у зв'язку із чим розпочато ведення агресивної війни проти України та відкрите захоплення її території.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини 1 статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента України від 14.03.2022 № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб.

Законом України від 15.03.2022 «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

Указом Президента України від 18.04.2022 № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Законом України від 21.04.2022 «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

Указом Президента України від 17.05.2022 № 341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25.05.2022 строком на 90 діб.

Законом України від 22.05.2022 «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

Указом Президента України від 12.08.2022 № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

Законом України від 15.08.2022 «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

Указом Президента України від 07.11.2022 № 757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 21 листопада 2022 року строком на 90 діб.

Законом України від 16.11.2022 «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

Указом Президента України від 06.02.2023 № 58/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 19 лютого 2023 року строком на 90 діб.

Законом України від 07.02.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено зазначений Указ Президента України.

У результаті вищезазначених подій, значна частина території Луганської області опинилась під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій Російської Федерації на території Луганської області.

Одночасно, з метою зміни меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, на тимчасово окупованій частині Луганської області, з числа представників незаконного збройного формування, так званого «ЛНР» створено органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, які узурпували виконання владних функцій, та, згідно з Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» № 2268-VIII від 18.01.2018, є органами окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Як наслідок, агресія збройних сил Російської Федерації та інших військових формувань, що діють на їх боці, починаючи з 24.02.2022 по теперішній час, призвела до тимчасової окупації більшої частини території Луганської області, у тому числі й території м. Лисичанська Северодонецького району, яка, відповідно до Розділу II Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309, віднесена до тимчасово окупованих Російською Федерацією територій (дата початку окупації – 03.07.2022 року).

У подальшому, 20 вересня 2022 року, так званою «народною радою ЛНР» прийнято «Закон про референдум Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» (мовою оригіналу: «О референдуме Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации»).

Крім того, так звана «центральна виборча комісія луганської народної республіки» постановою №5 від 20.09.2020 утворила дільниці так званого

«референдуму про входження ЛНР до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» та затвердила перелік територіальних комісій, зазначивши порядковий номер та межі території кожної дільниці, зокрема, утворено дільничну виборчу комісію №1402 у складі територіальної виборчої комісії м. Лисичанськ Луганської області.

Громадянка України Фьодорова Любов Іванівна, усвідомлюючи вищенаведені обставини, діючи умисно, протиправно, переслідуючи мету змінити межі території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, які на даний час з об'єктивних обставин не встановлені, приблизно в середині вересня 2022 року добровільно погодилась взяти участь в організації та проведенні незаконного референдуму в «дільничній виборчій комісії № 1402 територіальної виборчої комісії м. Лисичанська Луганської області», яка діяла у складі окупаційної адміністрації Російської Федерації на тимчасово окупованій території м. Лисичанська Луганської області.

Так, приблизно в середині вересня 2022 року, більш точний час з об'єктивних причин встановити не виявилось можливим, Фьодорова Л.І. усвідомлюючи протиправний характер вчинюваних дій, а також негативні наслідки, що можуть настати внаслідок їх реалізації, маючи умисел на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом взяття участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, а саме в м. Лисичанську, зі своїх особистих мотивів добровільно погодилась на призначення її на посаду члена «дільничної виборчої комісії № 1402 територіальної виборчої комісії м. Лисичанська Луганської області» для проведення т.зв. «референдуму Луганської Народної Республіки з питання входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» (далі за текстом «незаконний референдум»), та зайняла вказану посаду знаходячись на тимчасово окупованій території України в м. Лисичанську, вступивши таким чином у злочинну змову з іншими невстановленими особами для вчинення спільних протиправних дій, спрямованих на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом участі в організації та проведенні в період з 23 по 27 вересня 2022 року у приміщенні Лисичанського ДНЗ «Малятко», розташованого за адресою: м. Лисичанськ, вул. Маресьєва, буд. 12, незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації».

У період часу з 23 по 27 вересня 2022 року Фьодорова Л.І., продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, перебуваючи на виборчій дільниці у приміщенні Лисичанського ДНЗ «Малятко», розташованого за адресою: м. Лисичанськ, вул. Маресьєва, буд. 12, виконуючи відведену їй роль члена так званої «дільничної виборчої комісії № 1402 м. Лисичанськ», спільно з іншими невстановленими особами, шляхом складання списків виборців, ідентифікації осіб, що прийшли на виборчу дільницю, видачі бюлетенів для голосування, в яких було одне запитання: «Ви за входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації» (мовою оригіналу «Вы за вхождение Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации?») та варіанти відповідей «Так», «Ні» (мовою оригіналу: «Да», «Нет»), підрахунку бюлетенів, складання протоколу голосування тощо, взяла участь в організації та проведенні незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської

Федерації», тобто вказаними діями Фьодорова Л.І. посягнула на територіальну цілісність і недоторканність України, оскільки її дії спрямовані на зміну меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Таким чином, Фьодорова Любов Іванівна, 16.08.1970 р.н. обґрунтовано підозрюється в умисних діях, вчинених з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України.

У подальшому, 20 вересня 2022 року, так званою «народною радою ЛНР» прийнято «Закон про референдум Луганської Народної Республіки з питання про входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» (мовою оригіналу: «О референдуме Луганской Народной Республики по вопросу о вхождении Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации на правах субъекта Российской Федерации»).

Крім того, так звана «центральна виборча комісія луганської народної республіки» постановою №5 від 20.09.2020 утворила дільниці так званого «референдуму про входження ЛНР до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» та затвердила перелік територіальних комісій, зазначивши порядковий номер та межі території кожної дільниці, зокрема, утворено дільничну виборчу комісію №1402 у складі територіальної виборчої комісії м. Лисичанськ Луганської області.

Громадянка України Фьодорова Любов Іванівна, усвідомлюючи вищенаведені обставини, діючи умисно, протиправно, за попередньою змовою групою осіб, які на даний час з об'єктивних обставин не встановлені, приблизно в середині вересня 2022 року добровільно погодилась взяти участь в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, а саме, забезпечити та організувати роботу «дільничної виборчої комісії № 1402 територіальної виборчої комісії м. Лисичанська Луганської області», яка діяла у складі окупаційної адміністрації Російської Федерації на тимчасово окупованій території м. Лисичанська Луганської області.

Так, приблизно в середині вересня 2022 року, більш точний час з об'єктивних причин встановити не виявилось можливим, Фьодорова Л.І., усвідомлюючи протиправний характер вчинюваних дій, а також негативні наслідки, що можуть настати внаслідок їх реалізації, маючи умисел на зміну меж території та державного кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом взяття участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, а саме в м. Лисичанську, зі своїх особистих мотивів добровільно погодилась на призначення її на посаду члена так званої «дільничної виборчої комісії № 1402 територіальної виборчої комісії м. Лисичанська Луганської області» для проведення так званого «референдуму Луганської Народної Республіки з питання входження до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації» (далі за текстом «незаконний референдум»), та зайняла вказану посаду знаходячись на тимчасово окупованій території України в м. Лисичанську, вступивши таким чином у злочинну змову з іншими невстановленими особами для вчинення спільних протиправних дій, спрямованих на зміну меж території та державного

кордону України в порушення порядку, встановленого Конституцією України шляхом участі в організації та проведенні в період з 23 по 27 вересня 2022 року у приміщенні Лисичанського ДНЗ «Малятко», розташованого за адресою: м. Лисичанськ, вул. Маресьєва, буд. 12, незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації».

У період часу з 23 по 27 вересня 2022 року Фьодорова Л.І., продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, перебуваючи на виборчій дільниці у приміщенні Лисичанського ДНЗ «Малятко», розташованого за адресою: м. Лисичанськ, вул. Маресьєва, буд. 12, виконуючи відведену їй роль члена так званої «дільничної виборчої комісії № 1402 м. Лисичанськ», спільно з іншими невстановленими особами, шляхом складання списків виборців, ідентифікації осіб, що прийшли на виборчу дільницю, видачі бюлетенів для голосування, в яких було одне запитання: «Ви за входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації» (мовою оригіналу «Вы за вхождение Луганской Народной Республики в состав Российской Федерации?») та варіанти відповідей «Так», «Ні» (мовою оригіналу: «Да», «Нет»), підрахунку бюлетенів, складання протоколу голосування тощо, взяла участь в організації та проведенні незаконного референдуму з питання «входження Луганської Народної Республіки до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації», тобто вказаними діями Фьодорова Л.І. посягнула на територіальну цілісність і недоторканність України, оскільки її дії спрямовані на зміну меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Таким чином, Фьодорова Любов Іванівна, 16.08.1970 р.н. обґрунтовано підозрюється в участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Процесуальний керівник у кримінальному провадженні – прокурор Лисичанської окружної прокуратури Луганської області

«04» квітня 2023 року

Олександр СУББОТА

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Вручена Фьодоровій Любові Іванівні, яка підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110 та ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Кримінальний процесуальний кодекс України
від 13.04.2012 (витяг)

Стаття 42 Підозрюваний

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276–279 Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК України), повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

3. Підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених КПК України та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої

процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

5. Підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені КПК України.

6. Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу апробації, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Стаття 285. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності

1. Особа звільняється від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених законом України про кримінальну відповідальність.

2. Особі, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення та щодо якої передбачена можливість звільнення від кримінальної відповідальності у разі здійснення передбачених законом України про кримінальну відповідальність дій, роз'яснюється право на таке звільнення.

3. Підозрюваному, обвинуваченому, який може бути звільнений від кримінальної відповідальності, повинно бути роз'яснено суть підозри чи обвинувачення, підставу звільнення від кримінальної відповідальності і право заперечувати проти закриття кримінального провадження з цієї підстави. У разі якщо підозрюваний чи обвинувачений, щодо якого передбачене звільнення від кримінальної відповідальності, заперечує проти цього, досудове розслідування та судове провадження проводяться в повному обсязі в загальному порядку.

Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні

1. У кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод:

- 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим;
- 2) угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.

Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди

1. Угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді).

Угода про примирення у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, може бути укладена лише за ініціативою потерпілого, його представника або законного представника.

Якщо дії чи інтереси законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, за рішенням прокурора, слідчого судді, суду такий законний представник замінюється іншим із числа осіб, визначених статтею 44 цього Кодексу.

2. Угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого.

3. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, нетяжких злочинів та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Укладення угоди про примирення у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, не допускається.

4. Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо:

- 1) кримінальних проступків, нетяжких злочинів, тяжких злочинів;
- 2) особливо тяжких злочинів, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України за умови викриття підозрюваним чи обвинуваченим іншої особи у вчиненні злочину, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, якщо інформація щодо вчинення такою особою злочину буде підтверджена доказами;

- 3) особливо тяжких злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших, вчинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлена інформація буде підтверджена доказами.

Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена щодо кримінальних проступків, злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам. Укладення угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, а також у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, внаслідок яких шкода завдана державним чи суспільним інтересам або правам та інтересам окремих осіб, у яких беруть участь потерпілий або потерпілі, не допускається, крім випадків надання всіма потерпілими письмової згоди прокурору на укладення ними угоди.

5. Укладення угоди про примирення або про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

6. У разі недосягнення згоди щодо укладення угоди факт її ініціювання і твердження, що були зроблені з метою її досягнення, не можуть розглядатися як відмова від обвинувачення або як визнання своєї винуватості.

7. Слідчий, прокурор зобов'язані проінформувати підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, роз'яснити механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення.

8. У разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якими досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від одного кримінального правопорушення, угода може бути укладена та затверджена лише з усіма потерпілими.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від різних кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма потерпілими, угода може бути укладена з одним (кількома) з потерпілих. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), яка досягла згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості

1. В угоді про визнання винуватості зазначаються її сторони, формулювання підозри чи обвинувачення та його правова кваліфікація з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, істотні для відповідного кримінального провадження обставини, беззастережне визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї винуватості у вчиненні кримінального правопорушення, обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо відповідні домовленості мали місце), умови часткового звільнення підозрюваного, обвинуваченого від цивільної відповідальності у вигляді відшкодування державі збитків внаслідок вчинення ним кримінального правопорушення, узгоджене покарання та згода підозрюваного, обвинуваченого на його призначення або на призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням, умови застосування спеціальної конфіскації, наслідки укладення та затвердження угоди, передбачені статтею 473 цього Кодексу, наслідки невиконання угоди.

2. В угоді зазначається дата її укладення та вона скріплюється підписами сторін.

Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди

1. Наслідком укладення та затвердження угоди про примирення є:

1) для підозрюваного чи обвинуваченого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та відмова від здійснення прав, передбачених пунктом 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу;

2) для потерпілого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та позбавлення права вимагати в подальшому притягнення особи до кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення і змінювати розмір вимог про відшкодування шкоди.

2. Наслідком укладення та затвердження угоди про визнання винуватості для прокурора, підозрюваного чи обвинуваченого є обмеження їх права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 та 424 цього Кодексу, а для підозрюваного чи обвинуваченого – також його відмова від здійснення прав, передбачених абзацами першим та четвертим пункту 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу.

Згідно з ч. 1 ст. 127 КПК України підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі внаслідок кримінального правопорушення.

На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про

кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ч. 4 ст. 56 КПК України).

Конституція України від 28.06.1996 (витяг)

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»
від 30.06.1993 № 3352-ХІІ (витяг)

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

– на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;

– знайомитися з правилами тримання під вартою;

– на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

– одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;

– купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;

– користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;

– користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;

– на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);

– відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

– на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

– звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під варту у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеної їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» (витяг)

Стаття 10. пункт 2) суб'єкти подання інформації, органи (установи), де перебувають затримані особи:

- інформують під час затримання кожну особу про право та можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до [Закону України](#) «Про безоплатну правову допомогу», вручають пам'ятку для затриманих осіб, в якій зазначається єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 №3460-VI (витяг)

Стаття 13 «Поняття безоплатної вторинної правової допомоги»

1. Безоплатна вторинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.
2. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) захист; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру.

Стаття 14 «Суб'єкти права на безоплатну вторинну правову допомогу»

Право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають такі категорії осіб:

- 5) особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;
- 6) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;
- 7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону.

Права і обов'язки підозрюваного мені роз'яснені та зрозумілі.

Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав:

«___» _____ 2023 р. «___» год. «___» хв.

Підозрюваний _____

Пам'ятку вручив:

**Процесуальний керівник у кримінальному
провадженні – прокурор Лисичанської окружної
прокуратури Луганської області**

«04» квітня 2023 року

Олександр СУББОТА